



ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jiřího Příbáně (soudce zpravodaje) a soudců Pavla Šámala a Martina Smolka o ústavní stížnosti stěžovatele **JUDr. Pavla Vrchy, MBA**, bytem [redacted] zastoupeného JUDr. PhDr. Stanislavem Balíkem, advokátem, sídlem Kolínská 1686/13, Praha 3, proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. února 2025, č. j. 62 A 79/2024-91, a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. srpna 2025 č. j. 4 As 39/2025-84, za účasti **Krajského soudu v Brně a Nejvyššího správního soudu**, jako účastníků řízení, a **předsedkyně Okresního soudu ve Vyškově**, sídlem Kašíkova 314/28, Vyškov, jako vedlejší účastnice řízení, ve spojení s návrhem na zrušení části ustanovení § 36a, odst. 2, věta první, v části, jež zní „i bez návrhu“, zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), takto:

Ústavní stížnost a návrh s ní spojený se odmítají.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před obecnými soudy

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy se stěžovatel (soudce) domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí správních soudů s tvrzením, že jimi byla porušena práva garantovaná čl. 82 odst. 1, 2 Ústavy a čl. 21 odst. 4 a čl. 38 Listiny základních práv a svobod.
2. Stěžovatel (soudce) se před správními soudy domáhal ochrany před nezákonným zásahem předsedkyně soudu spočívajícím ve změně rozvrhu práce. Konkrétně došlo ke změně umístění dvou zaměstnanců soudu na pozici asistenta a vyššího soudního úředníka. Nově došlo k přeražení asistenta stěžovatele do jiného soudního oddělení a rovněž došlo k zúžení činnosti vyššího soudního úředníka pouze na oblast anonymizace a statistiky.

3. Krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu předeslal, že rozvrh práce lze z hlediska žalobního typu podřadit pod nezákonný zásah ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), kterým může být zasaženo do subjektivních práv jednotlivce vykonávajícího funkci soudce. Z povahy věci lze v tomto směru účinně namítat pouze zásah do práva nerušeně vykonávat veřejnou funkci ve smyslu čl. 21 odst. 4 Listiny ve spojení s čl. 82 odst. 1 věty první Ústavy, a to se zřetelem k tomu, že jedním ze základních znaků funkce soudce je jeho nezávislost. Smyslem soudního přezkumu rozvrhu práce jakožto nezákonného zásahu proto není ochrana procesních práv soudce souvisejících s procesem vydávání rozvrhu práce, neboť soudcům žádá taková procesní práva nenáleží. Nemají právo se k návrhu rozvrhu práce vyjádřit, být vyrozuměni o jeho změně (jakkoli je praktické, aby byli) a vedení soudu se ani nemusí formálně zabývat jejich případnými připomínkami. Zásah správního soudu v rámci soudního přezkumu rozvrhu práce je přípustný pouze v případě těch nejzávažnějších procesních pochybení, v důsledku kterých by došlo k ohrožení nezávislosti nebo k narušení nerušeného výkonu funkce soudce. Krajský soud vysvětlil, proč změna rozvrhu práce odráží vůli předsedkyně soudu (vedlejší účastnice) a proč podpis této změny místopředsedou soudu nezpůsobuje takovou vadu, která by měla vliv na stěžovatelova práva. Stejně tak krajský soud neopomněl vypořádat stěžovatelovy námitky týkající se jeho snížené schopnosti řádně vyřizovat jemu přidělenou specializovanou soudní agendu bez asistenta.

4. Ani Nejvyšší správní soud kasační stížnosti stěžovatele nevyhověl a v záhlaví uvedeným rozsudkem ji zamítl. Řada námitek stěžovatele nebylo řádně formulovaných, případně se shodovaly s argumentací uplatněnou v žalobě, aniž by reflektovaly rozsudek krajského soudu. S ohledem na svůj obsah byla kasační stížnost na samé hraně přípustnosti, Nejvyšší správní soud ji však připustil k plnému přezkumu. Nejvyšší správní soud neshledal nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Stěžovatelem zpochybněná změna rozvrhu práce proběhla plně v souladu se zákonem, pro změnu byly splněny všechny materiální podmínky a změna nebyla vydána formálně vadným procesem. Změna rozvrhu byla na soudě komunikována a soudcovská rada ji opakovaně projednala. Před přistoupením k personálním změnám na soudcovském pracovišti bylo zajištěno stanovisko soudcovské rady, na jejíž jednání byl stěžovatel přizván. V rámci jednání rady byli vyslechnuti také všichni konfliktem dotčení zaměstnanci v oblasti administrativy. Ke změně rozvrhu práce došlo na základě realizace výlučné kompetence vedlejší účastnice jako předsedkyně soudu (kam nepochybně patří zajištění chodu soudu po stránce personální a organizační), v souladu s § 41 odst. 2 zákona o soudech a soudcích. Ačkoliv dotčenou změnu rozvrhu práce podepsal místopředseda soudu z pověření vedlejší účastnice, Nejvyšší správní soud, shodně s krajským soudem, zaujal názor, že ani tato skutečnost nezasahuje do stěžovatelových práv, kterých se účinně může jako soudce domáhat v řízení na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. Jak Nejvyšší správní soud vyložil již v rozsudku ze dne 26. 5. 2022, č. j. 6 As 22/2022-58, rozvrhem práce může být zasaženo do práv soudce plynoucích z čl. 21 odst. 4 Listiny, která jednotlivci jmenovanému do funkce soudce garantují právo na její plnohodnotný výkon, k čemuž je zapotřebí i zachování nezávislosti včetně jejího interního aspektu. Podpis místopředsedy soudu na změně rozvrhu práce s dodatkem „pověřen zastoupením“ však v tomto případě nijak do práv stěžovatele garantovaných v čl. 21 odst. 4 Listiny nezasahuje.

II. Argumentace v ústavní stížnosti

5. Argumentaci stěžovatele v jeho ústavní stížnosti lze shrnout tak, že nesouhlasí s odebráním administrativních pracovníků (zejména na pozici asistenta) ze svého pracoviště. Věc přesahuje vlastní zájem stěžovatele zejména v případě právní otázky, zda je v pravomoci

předsedy obecného soudu bez souhlasu soudce organizačním opatřením převést asistenta a vyššího soudního úředníka k jinému soudci a přidělit jim jinou agendu v jiném soudním oddělení. Podle ustanovení § 36a zákona o soudech a soudcích nemá soudce na jmenování asistenta právní nárok, což je dle stěžovatele nepřipustné. Ve zbytku argumentace stěžovatele směřuje výhradně proti akcesoricky napadenému ustanovení, resp. jeho v záhlaví uvedené části.

6. Podle § 36a zákona o soudech a soudcích lze dosáhnout toho, aby asistent byl přeložen pouze odvoláním od jednoho soudce a po zániku této funkce jmenováním předsedou soudu na návrh jiného soudce k tomuto soudci. Lze dovodit, že k novému jmenování nemůže dojít dříve, než skončí funkce asistenta u soudce, u něhož asistent působil dříve. V uvedeném kontextu je napadený § 36a odst. 2, věta první, v části, jež zní „i bez návrhu“, v rozporu s čl. 82 odst. 1, 2 Ústavy a čl. 21 odst. 4 a čl. 38 Listiny. Nelze odhlédnout od možnosti předsedy soudu odvolat asistenta soudce, aniž by v zákoně byly stanoveny alespoň demonstrativně důvody, pro něž tak bez návrhu soudce, ba i proti jeho vůli, může učinit. Možností předsedy soudu odvolat asistenta soudce bez návrhu příslušného soudce je zasaženo do nezávislosti tohoto soudce. Napadené ustanovení bylo navíc přijato jako přílepek.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

7. Ústavní soud nejprve zkoumal splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána oprávněnou osobou, která byla účastníkem řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny přípustné zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

IV. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

8. Ústavní soud není součástí soustavy soudů. Je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 a čl. 91 odst. 1 Ústavy), který není povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Jeho pravomoc podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy je založena výlučně k přezkumu toho, zda v řízení nebo rozhodnutích v něm vydanými nebyla dotčena předpisy ústavního pořádku chráněná práva nebo svobody účastníka tohoto řízení, a zda řízení bylo vedeno v souladu s ústavními principy. Ústavněprávním požadavkem je, aby soudy vydaná rozhodnutí byla řádně, srozumitelně a logicky odůvodněna.

9. Podstatou ústavní stížnosti směřující proti rozhodnutím obecných soudů je zcela obecná polemika soudce s řešením personální změny na soudcovském pracovišti přímo v jeho mini-týmu. Podle stěžovatelovy argumentace před obecnými soudy nebyly splněny formální ani materiální podmínky ke změně rozvrhu práce; ten v konečném důsledku znemožňuje stěžovateli řádný výkon soudcovské funkce, neboť bez odpovídajícího administrativního personálu lze funkci soudce vykonávat jen se zjevnými obtížemi.

10. Podle zákona o soudech a soudcích tvoří vedení soudu jeho funkcionáři, kteří jsou za hladký chod soudcovských agend a personální fungování soudu odpovědní. Podle § 34 odst. 2 zákona o soudech a soudcích rozhodovací činnost okresního soudu vykonávají soudci jako samosoudci. Předseda a místopředseda nebo místopředsedové okresního soudu

vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu okresního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Podle § 41 odst. 2 téhož zákona rozvrh práce vydává na období kalendářního roku předseda soudu po projednání s příslušnou soudcovskou radou. Z napadených rozhodnutí vyplývá, že v tomto případě vedlejší účastnice postupovala plně v zákonných mezích a změnu řádně, transparentně (a opakovaně) projednala se soudcovskou radou, se zapojením všech dotčených aktérů, jejichž stanovisko bylo zjištěno.

11. Podle § 36a odst. 1 zákona o soudech a soudcích může být soudci okresního soudu jmenován asistent. Pracovní poměr asistenta soudce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce. Podle odst. 2 téhož ustanovení jmenuje asistenta soudce předseda příslušného soudu na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná; asistenta odvolává předseda soudu *i bez návrhu* (pozn.: zvýrazněné napadené akcesorickým návrhem). Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce. Podle § 34 odst. 3 zákona o soudech a soudcích se v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem na rozhodovací činnosti okresního soudu podílejí vyšší soudní úředníci, justiční kandidáti, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

12. S ohledem na obecnou argumentaci stěžovatele Ústavní soud ve stručnosti podotýká, že skutkový stav byl v daném případě obecnými soudy řádně zjištěn. Ústavní soud se plně ztotožňuje se závěrem Nejvyššího správního soudu, který podotknul, že již z expresivních podání zúčastněných stran před správními soudy je patrné trvalé narušení vzájemné důvěry stěžovatele s příslušnými zaměstnanci, a to do takové míry, že bylo zapotřebí vzniklou situaci řešit personálně. Logickým vyústěním závažných neshod bylo řešení pomocí změny rozvrhu práce, přičemž vedení soudu bylo k takové změně příslušné. Stěžovatel měl s administrativou soudu prokazatelné pracovní neshody, které vedení ani soudcovská rada nepovažovaly za odůvodněné (stěžovatel například jednomu ze zaměstnanců vyčítal zpracovávání agendy pro vedení soudu – navzdory tomu, že spadala do řádné náplně práce). Neshody mezi soudcem a zaměstnanci nebyly jinak racionálně řešitelné, než přerazením těchto administrativních pracovníků z mini-týmu soudce.

13. Navzdory tvrzení stěžovatele je nutné konstatovat, že zpochybněná změna rozvrhu práce nepředstavuje zásah dosahující ústavních mezí a stěžovatele neparalyzuje ve výkonu funkce soudce. (K takovému důsledku by mohlo vést naopak to, kdyby vedení soudu vzniklou konfliktní situaci nereflektovalo). Zpochybňuje-li stěžovatel úpravu, podle níž soudce nemá na asistenta právní nárok, je zřejmé, že tato úprava na situaci stěžovatele v daném případě nijak materiálně nedopadá. Před obecnými soudy bylo totiž (mimo jiné) prokázáno, že stěžovatel v rámci projednávání organizačních změn odmítl nabídku vedení k přiřazení jiného asistenta do svého týmu. Skutečnost, že asistent nebyl stěžovateli přidělen, je tak důsledkem jeho vlastního rozhodnutí.

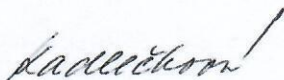
14. Justice čelí v posledních letech nebývalému zatížení řadou podání, které je třeba v souladu s právem účastníků na spravedlivý proces řádně a v přiměřeném čase projednat. Soudní rozhodnutí jsou pochopitelně odpovědností soudců, kteří nesou břímě této zátěže i odpovědnost za výsledek. Zájem soudce, ať již po stránce materiální nebo personální, bude vždy otázkou rozpočtových možností státu. Tím spíše nelze opomenout nevýznamnou roli nesoudcovského personálu. Taktéž asistenti i další administrativní pracovníci soudu se podílejí na naplňování spravedlnosti (byť za soudní rozhodnutí – na rozdíl od soudců – nenesou odpovědnost). Vzájemná spolupráce, úcta a důvěra mezi soudci a nesoudcovským personálem je z hlediska hladkého fungování justice významná. Ústavní soud v nyní posuzovaném případě nezjistil, že by se vedlejší účastnice

těmto východiskům zpronevěřila a že by správní soudy pochybily, když změnu rozvrhu práce považovaly za ústavně souladnou. Napadená změna naopak směřuje k naplnění zákonné úlohy vedení soudu, plynoucí ze zákona o soudech a soudcích. Argumentace stěžovatele v ústavní stížnosti je v tomto ohledu zcela obecně formulovanou polemikou (v rovině práva podústavního), které ústavní ochrana nepřísluší.

15. Protože Ústavní soud neshledal důvodnou ani ostatní argumentaci stěžovatele, ústavní stížnost odmítl jako návrh zjevně neopodstatněný ve smyslu § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu. S ohledem na zjevnou neopodstatněnost ústavní stížnosti nebylo možné přistoupit k přezkumu napadeného ustanovení. Akcesorický návrh na zrušení ustanovení tak sdílí osud (neúspěšné) ústavní stížnosti.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 13. února 2026



Za správnost vyhotovení:
Jana Kadlečková

Jiří Příbář v. r.
předseda senátu